

Aan:
Voorzitter van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, mr. C. van Dam en,
Raadslid prof. mr. dr. S. Zouridis
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Dordrecht, 24 augustus 2023

Onderwerp: Opvolging Chemours aanbevelingen onderzoek 'Industrie en Omwonenden'

Geachte heer Van Dam en heer Zouridis,

Op 13 april 2023 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) het rapport 'Industrie en Omwonenden'¹ uitgebracht. In het rapport doet de OvV een aantal aanbevelingen voor verbeteringen aan o.a. Chemours. In deze brief licht Chemours toe op welke wijze gevolg aan deze aanbevelingen is en zal worden gegeven. Hierbij gaan wij eerst nog kort en in zijn algemeenheid in op hoe Chemours opvolging aan de aanbevelingen geeft en vervolgens wordt per aanbeveling van de OvV aangegeven hoe deze door Chemours wordt opgevolgd.

Algemene opvolging aanbevelingen

Zoals eerder aangegeven, vindt Chemours het onderzoek van de OvV gedegen en onbevooroordeeld. De door de OvV gedane aanbevelingen zijn dan ook in lijn met onze eigen missie, visie en acties en deze nemen wij graag ter harte.

Chemours wil een goede buur zijn. Daarom zijn we continu bezig om onze impact op onze omgeving zo klein mogelijk te houden, terwijl we materialen produceren die essentieel zijn voor het functioneren van de 21e eeuwse samenleving. We blijven daarom investeren in maatregelen die onze emissies verder verlagen. Daarbij zijn we in dialoog met de betrokken overheden terzake het stellen én behalen van ambitieuze milieudoelen, alsook om onze kennis en inzichten over onze productieprocessen en bijbehorende emissies te delen.

Chemours is zich dan ook terdege bewust van de taak om verantwoord en steeds duurzamer te produceren. We onderkennen dat er desondanks omwonenden zijn met zorgen en vragen. De afgelopen periode zijn die zorgen en vragen helaas toegenomen naar aanleiding van feitelijk onjuiste en ongenueanceerde berichten in de media.

¹ Industrie en Omwonenden - Onderzoeksraad, zoals gepubliceerd op 13 april 2023.

Zoals gezegd, nemen wij als bedrijf de aanbevelingen van de OvV graag ter harte. In dat kader zal Chemours diverse reeds lopende onderzoeks- en emissiereductieprogramma's verder uitvoeren en additionele acties ondernemen. Dit wordt hierna verder per aanbeveling toegelicht, maar in de kern gaat het dan om:

- het blijven reduceren van industriële emissies, met als uiteindelijk doel om tot een 'nulemissie' te komen;
- het blijven adresseren van zorgen van omwonenden, door feitelijke en pro-actieve(re) communicatie en door op een beter toegankelijke wijze meer zicht te geven op een risico-inventarisatie en -evaluatie van de potentiële blootstellings- en gezondheidsrisico's van industriële emissies;
- samen met overheden tussentijds reflecteren en – los van minimale wettelijke eisen – verdergaande en realistische doelen stellen en behalen.

Daarnaast willen wij een aanvullende suggestie doen aan de OvV en Minister van I&W, namelijk: het creëren van rust op het dossier, door het nemen van regie in het publieke debat, door een onafhankelijke regisseur.

Opvolging per aanbeveling

Aanbeveling 1. Geef uitvoering aan de wettelijke plicht en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies.

- a. Zorg ten minste voor inzicht in de eigen productieprocessen en de bijdrage van de eigen emissies aan de blootstelling en gezondheidsrisico's van omwonenden. Investeer in het opzoeken en invullen van kennislacunes.***

Opvolging Chemours – Inzicht geven in potentiële blootstellings- en gezondheidsrisico's van industriële emissies door risico inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Chemours investeert reeds lange tijd in onderzoek naar - en dus inzicht in - de bijdrage van emissies aan potentiële blootstelling en gezondheidsrisico's van omwonenden en zal dat blijven doen. Hiervoor is de zogenaamde immissietoets (immissie = de concentratie van schadelijke stoffen op leefniveau) het aangewezen instrument. Hoewel informatie hierover al beschikbaar is en gepubliceerd wordt (zoals immissietoetsen bij een vergunningsaanvraag), vinden wij dat hier mogelijk een verbetering kan worden gemaakt. Wij hebben het voornemen om, samen met externe specialisten, een nieuwe standaard voor immissie-toetsen te ontwikkelen. Hoewel dit 'technisch-inhoudelijke' toetsen zijn, willen wij deze in ieder geval in

meer 'begrijpelijke taal' laten opstellen en met verschillende belanghebbenden communiceren.

Om meer inzicht te geven in de productieprocessen van Chemours, hebben we sinds vorig jaar, meer expliciet gecommuniceerd naar diverse belanghebbenden over onze functie in de maatschappij, (verantwoorde) wijze van produceren, emissiereductie resultaten en verdere plannen. Dit zullen we blijven doen. Daarnaast zijn we voornemens om jaarlijks een makkelijk toegankelijke rapportage over onze vestiging in Dordrecht uit te brengen, met de omwonenden als doelgroep.

Chemours Dordrecht produceert verantwoord; dat houdt in dat we onze voetafdruk op onze omgeving zo klein mogelijk houden, en continu verder verkleinen, en dat we het risico op veiligheidsincidenten, potentiële blootstelling en gezondheidsschade managen tot een aanvaardbaar risico. Feiten laten zien dat huidige vergunde emissies de norm voor langdurige blootstelling niet overschrijden, en dat de concentratie van schadelijke stoffen op leefniveau (de immissie) in alle gevallen onder de grenswaarde uitkomt (kleiner is dan het maximale toelaatbare risico).

b. Zorg ten minste voor het verlagen van de blootstelling van omwonenden aan schadelijke stoffen die het bedrijf uitstoot zodra er verhoogde gezondheidsrisico's blijken te zijn.

Opvolging Chemours - Het reduceren van industriële emissies

Chemours heeft (en zal) op basis van haar emissiereductieplan (gestart in 2018) haar emissies - en daarmee de potentiële blootstelling van omwonenden aan deze emissies – al verlaagd en zal deze nog verder verlagen. Voor de duidelijkheid merken wij op dat dit niet is (geweest) omdat er verhoogde gezondheidsrisico's blijken (of bleken) te zijn. Wij lichten dit emissiereductieplan hieronder verder toe.

Het rapport van de OvV doet verslag van de visie en missie van Chemours. In 2018 heeft Chemours, geïnspireerd door de UN Sustainability Goals, op eigen initiatief (ambitieuze) emissiereductiedoelstellingen geformuleerd en neergelegd in het emissiereductieplan. Het emissiereductieplan kan – kort samengevat – in de volgende drie fasen worden onderscheiden: fase i) 99% emissiereductie HFPO-DA (GenX stof) (lucht en water), fase ii) 80% emissiereductie van overige organische gefluoreerde stoffen (lucht) en fase iii) verdere emissiereductie van luchtmissies van deze stoffen, met 99% als totaal emissiereductiedoel. (Merk op dat we bij deze fase ii- en iii-doelstellingen alle emissies van gefluoreerde stoffen in ogenschouw nemen, niet alleen de emissies van zeer zorgwekkende stoffen, die hiervan een fractie zijn).

Voor fase i geldt dat dit, sinds 2021, heeft geleid tot het verlagen van de emissies van HFPO-DA (GenX-stof) met meer dan 99% naar water en lucht. Op dit moment hebben we een reductie van 99,9% naar water gerealiseerd, na het in gebruik nemen

van onze nieuwe waterzuiveringsinstallatie in 2022. Wij blijven doorgaan met het verder optimaliseren van onze installaties/productieprocessen en het onderzoek naar nieuwe (emissiereductie)technologieën. Dit met als doel om ook de resterende emissies zoveel mogelijk verder te beperken en met als uiteindelijke doel om te komen tot een 'nulemissie'.

Onze volgende mijlpaal (fase ii) is aanstaande en (bijna) geïmplementeerd; per 1 januari 2024 zal Chemours deze emissies van overige organische gefluoreerde stoffen met 80% gereduceerd hebben. De benodigde vergunningen zijn (al enige tijd geleden) verleend, de emissiereductie maatregelen zijn en worden gebouwd. Het (investerings)project om dit te realiseren is dus in volle gang en de laatste testen voor het inregelen van de emissiereducerende maatregelen worden de komende maanden afgerond.

Voor ons emissiereductiedoel betreffende de resterende 20% van emissies van overige gefluoreerde organische stoffen (fase iii) verrichten wij onderzoek naar nieuwe toepasbare technologie. Dit is namelijk de meest uitdagende fase omdat voor de productieprocessen en deze emissies van Chemours op industriële schaal nog geen bewezen technieken voorhanden zijn. Ons doel is om deze laatste fase uiterlijk in 2030 – en zoveel eerder indien technisch haalbaar – te realiseren. De eerstvolgende stap in het onderzoek is het voornemen om een pilotinstallatie te (laten) bouwen in Dordrecht, zodat deze technologie verder onderzocht en getest kan worden. We zijn voornemens om hiervoor een vergunningsaanvraag te doen later dit jaar, hangende verdere voortgang van het onderzoek.

Daarnaast willen we bij deze aanbeveling ook nog kort vermelden dat Chemours ook tot doel heeft om de CO₂-emissies (verder) te reduceren. Over de periode 2017 – 2022 is reeds een reductie van 60% gerealiseerd. Ook hieraan blijven we verder werken om uiteindelijk bij 'nul' te komen.

Naast het *vermindere*n van bovengenoemde emissies van stoffen die in het milieu komen, blijven wij ook investeren in het zoeken naar manieren om deze emissies te *voorkomen* door het gebruik van alternatieven. In de afgelopen jaren hebben we – na onderzoek in ons research centrum in de US – verschillende testen uitgevoerd in de fabriek in Dordrecht, met mogelijke alternatieven voor HFPO-DA (GenX stof). Dit onderzoek gaat onverminderd door.

c. Benut de expertise van het bedrijf om de blootstelling van omwonenden aan schadelijke persistente stoffen die het bedrijf in het verleden heeft uitgestoten te verlagen, indien er verhoogde gezondheidsrisico's blijken te zijn.

Opvolging Chemours - Adresseren van zorgen van omwonenden met betrekking tot 'historische emissies'

Bij de vorige aanbeveling is aangegeven dat Chemours de emissies van verschillende stoffen heeft verminderd en verder zal verminderen. Deze aanbeveling van de OvV ziet op de blootstelling van de omgeving aan historische emissies. Zoals volgt uit het rapport van de OvV² loopt op dit moment een procedure hierover en om die reden kan Chemours daar verder niet op ingaan. Wij kunnen hier wel in zijn algemeenheid over opmerken dat Chemours op constructieve wijze wil omgaan met de verschillende betrokken partijen en haar expertise inzet bij deze 'historische emissies'.

Aanbeveling 4. Benut het systeem volledig om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies. Communiceer proactief en wees transparant over incidenten, zorgen en klachten teneinde het vertrouwen van omwonenden terug te winnen.

Deze aanbeveling is zowel aan de bedrijven als overheid gericht. Vanuit Chemours willen we deze aanbeveling in ieder geval als volgt opvolgen:

- a. pro-actieve communicatie;
- b. samen met overheden tussentijds reflecteren en – los van minimale wettelijke eisen – verdergaande en realistische doelen stellen en behalen;

Daarnaast willen wij een aanvullende suggestie doen aan de OvV en Minister van I&W, namelijk:

- c. het creëren van rust op het dossier, door het nemen van regie in het publieke debat, door een onafhankelijke regisseur.

a) Pro-actieve communicatie

Zoals eerder aangegeven in deze brief, zullen wij ons nog beter toeleggen op (pro-actieve) communicatie. Een van de instrumenten daarin is een jaarlijkse rapportage over onze vestiging in Dordrecht voor de omwonenden. We begrijpen heel goed dat communicatie zenden en ontvangen is, en zullen daarom periodiek toetsen of onze communicatie als adequaat ervaren wordt, en waar nodig bijsturen. We weten dat we doorgaans vertrouwen winnen, wanneer we met mensen in gesprek gaan en overbrengen wat Chemours reeds heeft bereikt en nog gaat bereiken om haar impact op de omgeving te verkleinen.

b) Samen met overheden tussentijds reflecteren en – los van minimale wettelijke eisen – verdergaande en realistische doelen stellen en najagen

Deze aanbeveling gaat over het nog beter benutten van het systeem. De OvV stelt vast, dat er meer noodzaak is voor partijen, bedrijf en overheid om tussentijds samen te reflecteren en te bespreken of de bescherming van de gezondheid van omwonenden adequaat is.

Zoals uit het rapport volgt, was er in de situatie van Chemours een professionele en constructieve samenwerking tussen bedrijf, Provincie Zuid-Holland en DCMR. O.a.

² Rapport, pagina 97 en 98.

hierdoor zijn de bovenstaande emissiereductieresultaten bereikt. Chemours en de Provincie Zuid-Holland/DCMR delen het doel dat emissies gereduceerd moesten worden en stippelden samen een weg uit hoe dit te bereiken. Dit kan gekarakteriseerd worden als de tussentijdse reflectie, waaraan uw rapport refereert. Daarin mogen de doelstellingen wat Chemours betreft uitdagend zijn (en zeker beter dan strikt noodzakelijk), maar moeten ze tegelijkertijd wel realistisch zijn.

In haar toewijding om het juiste te doen voor omwonenden, lijkt de overheid als maatstaf *'nul uitstoot (nu)'* te gebruiken, in plaats van de maatstaf *'aanvaardbaar risico, met uiteindelijke doel geen impact van industrie op haar omgeving'*. Dit wordt dan weer ingegeven door verlies aan vertrouwen van de burger in de overheid, samen met gebrek aan vertrouwen in het bedrijf, met daar bovenop negatieve framing in de media. Daarmee zitten we in een vicieuze cirkel die geen vertrouwen geeft.

Hoewel wij de contacten met Provincie Zuid-Holland en DCMR steeds als professioneel en constructief ervaren hebben, ervaren wij het ook zo dat er op sommige vlakken te ambitieuze doelen gesteld worden. Wij zijn het weliswaar met elkaar eens over het emissiereductiedoel van 99% van de betreffende emissies, echter hebben wij voor de laatste reductie van deze emissies meer tijd nodig dan de Provincie Zuid-Holland meent. Er is namelijk nog geen techniek waarmee deze emissiereductie gehaald kan worden. Dit heeft er helaas toe geleid dat wij elkaar hierover voor de rechter moesten treffen. De rechtbank heeft Chemours hierover in het gelijk gesteld en de Provincie Zuid-Holland is in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak. Het feit dat we elkaar voor de rechter moeten treffen leidt, integendeel juist, niet tot meer vertrouwen van de burger.

Al met al, zien wij niet makkelijk een oplossing om uit de vicieuze cirkel te komen waarin we samen meer vertrouwen opbouwen. Wij blijven de constructieve weg zoeken, en we houden ons aanbevolen om samen met anderen een weg uit deze verkramping te vinden. Daartoe doen we ook de suggestie onder 4c.

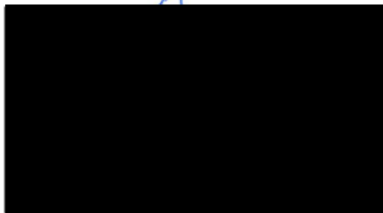
c) Rust creëren op het dossier, door het nemen van regie in het publieke debat, door een onafhankelijke regisseur

Geen van de betrokken partijen – omwonenden, overheden en Chemours – is gebaat bij een situatie van 'maatschappelijke' onrust. In dat kader lijkt het ons goed – o.a. om opvolging te geven aan deze aanbeveling van de OvV die gericht is aan de betrokken partijen samen – om een onafhankelijke regisseur aan te wijzen, die belast is met de taak om rust te creëren in deze situatie waar onrust in het publieke debat is. Meer concreet: de onafhankelijke functionaris, doet een beroep op samenwerking van alle partijen, signaleert en bespreekt de onderwerpen met partijen waar 'het schuurt' en helpt bij feitelijke communicatie in het publieke debat. Mogelijk dat de OvV in samenspraak met de minister I&W hiervoor iemand kan aanwijzen.

Afsluiting

Tot slot, in de beschouwing van het rapport wordt stilgestaan bij 'leven met de industrie'. Mensen en industrie kunnen niet zonder elkaar. Chemours in Dordrecht, maakt essentiële materialen die nodig zijn voor ons dagelijks leven en voor de energietransitie. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan gebruik in: elektronica (zoals microchips, kabels, en batterijen voor elektrische voertuigen, warmtepompen), medische toepassingen (zoals stents en katheters) en in vele automotieve en industriële toepassingen (zoals productie van waterstof). Onze 500 medewerkers zijn er trots op dat we deze essentiële materialen, kritisch voor de Europese strategische autonomie, in Dordrecht op verantwoorde wijze produceren. Onze mensen werken niet alleen in Dordrecht, ze zijn zelf ook omwonenden.

Hoogachtend,
Met vriendelijke groet,

Plant Manager Dordrecht Works
& Directeur Chemours Nederland

Manager Environment, Health,
Safety & Sustainability

cc. Minister Harbers I&W

